

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 249/09-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť občianskeho združenia Q., so sídlom B., zastúpeného advokátom Mgr. V. Š., B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 12. marca 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 253/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť občianskeho združenia Q. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2009 faxom a 11. júna 2009 poštou doručená sťažnosť občianskeho združenia Q. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a rozsudkom

Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) z 12. marca 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 253/2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že návrhom z 28. marca 2007 sa sťažovateľ domáhal na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“), aby mu Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo školstva“ alebo „MŠ SR“) zaplatilo peňažnú sumu 74 679,81 Sk s prísl. na základe *«Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. SORO/JPD3-39/2004», ktorej predmetom bolo poskytnutie finančného príspevku na realizáciu projektu „I..»*.

Dňa 26. júla 2007 vzal sťažovateľ návrh na začatie konania späť v časti istiny, pretože istinu mu ministerstvo zaplatilo. Dňa 5. septembra 2007 okresný súd konanie v časti istiny zastavil a predmetom konania zostal už len nárok sťažovateľa na zaplatenie úroku z omeškania v sume 12 721 Sk.

Dňa 4. apríla 2008 okresný súd návrh sťažovateľa zamietol. Proti rozsudku prvostupňového súdu podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza, že *„Zmluvou uzatvorenou s MŠ SR zaviazal realizovať vzdelávacie aktivity v zmysle ním predloženého projektu a MŠ SR sa zaviazalo uhradiť mu vynaložené náklady. Celkové náklady projektu boli obmedzené na 6.545.000,- Sk a mali byť uhradené v 24. mesačných splátkach na základe žiadosti o platbu, ktorej prílohou mali byť účtovne doklady a dokumenty presne špecifikované v čl. VII ods. 6 Zmluvy.*

MŠ SR však svoje zmluvné záväzky neplnilo včas, niekedy bez akéhokolvek vysvetlenia, niekedy pod zámienkou nepredloženia potrebných dokladov zo strany sťažovateľa, pričom sťažovateľovi okrem iného vytykalo absenciu dokladov, ktoré sťažovateľ nebol v zmysle čl. VII ods. 6 Zmluvy povinný predkladať. MŠ SR pritom tvrdilo, že sťažovateľ nemôže vymáhať svoje pohľadávky súdnou cestou, nakoľko tieto sa stanú splatné až vtedy, keď príslušné žiadosti o platbu schváli MŠ SR a Ministerstvo financií SR...“.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej podrobne analyzuje rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu, ich argumentáciu, s ktorou nie je spokojný, a to najmä s tým, ako zhodnotili právny vzťah medzi sťažovateľom a MŠ SR, t.j. či ide o „vzťah súkromnoprávny spravujúci sa ustanoveniami upravujúcimi oblasť súkromného práva založeného na rovnosti strán v záväzkových vzťahoch..., alebo ide o vzťah založený na báze práva verejného, ktorý sa vyznačuje výlučne aplikáciou kogentných (záväzných) právnych noriem a teda i nerovným postavením účastníkov vyplývajúcich z takéhoto vzťahu“, ako aj s tým, že krajský súd sa v odôvodnení rozsudku odvolal na bližšie neurčené a konkretizované normy „komunitárneho práva“, z ktorých mal vychádzať právny vzťah medzi sťažovateľom a ministerstvom školstva. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil iba tak, že „súd rozhodol podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ktorý je pre všetkých záväzný“.

Sťažovateľ tiež uviedol, že „v odvolaní nenamietal porušenie svojho práva na súdnu ochranu postupom OS BA III, ale domáhal sa neplatnosti čl. VII ods. 5 Zmluvy z dôvodu, že uvedené zmluvné dojednanie ho de facto zbavuje práva na súdnu ochranu a teda je pre rozpor s čl. 46 ods. 1 ústavy SR neplatný“.

Podľa sťažovateľa krajský súd v rozsudku nereagoval na jeho relevantné námietky uvedené v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového súdu, najmä keď toto rozhodnutie okresného súdu bolo povrchné a nedostatočné, iba rozvinul „argumentačnú líniu OS BA III“.

Krajský súd «sa síce odvolal na akési predpisy komunitárneho práva, ani v najmenšom ich však nekonkretizoval. Nelogicky a mylne posúdil právny vzťah založený Zmluvou ako nie súkromnoprávny, ale verejnoprávny, opäť však neuviedol, aké verejnoprávne predpisy aplikoval a akým spôsobom. KS BA tiež absolútne poprel zmysel ústavného práva na súdnu ochranu, ktoré zredukoval iba na jeho formálnu podstatu a vyložil ho iba ako právo podať žalobu, ktorej buď bude vyhovené, alebo bude zamietnutá. Sporné zmluvné dojednanie čl. VIII ods. 5 Zmluvy posúdil ako nebrániace sťažovateľovi

domáhať sa jeho práv v súdnom konaní, svoje rozhodnutie však paradoxne založil na téze, že sťažovateľ nemôže byť v konaní úspešný, pokiaľ nedôjde k predchádzajúcemu schváleniu jeho žiadosti zo strany MŠ SR a MF SR. KS BA tiež odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom, keď rozhodol na základe právnych noriem komunitárneho práva, ktoré vo svojich prednesoch nespomenulo ani MŠ SR, ani OS BA III. Túto vadu neodstránil ani KS BA, ktorý opäť v súlade s ust. § 214 ods. 2 OSP, avšak v rozpore s čl. 48 ods. 2 Ústavy SR neprejednal vec na pojednávaní, pričom príslušné právne normy - nekonkretizoval ani v rozsudku. Sťažovateľ tak dodnes nevie, ktoré právne normy (t. j. tie právne predpisy, v ktorých sú obsiahnuté) boli podkladom pre zamietnutie jeho žaloby.

Rozhodnutie KS BA je teda svojvoľné, arbitrárne a neodôvodnené, dôsledkom čoho je priame porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Neprejednaním odvolania na pojednávaní KS BA tiež porušil právo sťažovateľa byť prítomný pri prekonaní jeho veci a vyjadriť sa k veci garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

Dôsledkami svojho rozhodnutia tiež KS BA porušil právo sťažovateľa na prístup k súdu garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, keď svoje rozhodnutie založil na právnom názore, že jeho pohľadávka nie je súdne vymáhateľná bez predchádzajúceho kladného „rozhodnutia“ MŠ SR.».

Sťažovateľ na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd vydal toto rozhodnutie:

„Základné práva občianskeho združenia Q. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a konať pred súdom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. 03. 2009, č. k. I Cob 253/2008-183 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. 03. 2009, č. k. I Cob 253/2008-183 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Krajský súd je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia k rukám advokáta do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Predmetom sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a rozsudkom krajského súdu z 12. marca 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 253/2008, ktoré považuje najmä za arbitrárne a neodôvodnené.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Ústavný súd preto preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu a zisťoval, či ním mohlo dôjsť k namietanému porušeniu označených základných práv sťažovateľa. V tomto rozhodnutí sa okrem iného uvádza, že prvostupňový súd „z vykonaného dokazovania, keď vypočul štatutárneho zástupcu žalobcu a jeho právneho zástupcu, oboznámil sa s vyjadrením žalovaného a jeho prednesom a listinnými dôkazmi predloženými účastníkmi konania zistil, že účastníci konania, žalovaný ako poskytovateľ a žalobca ako konečný prijímateľ uzavreli dňa 29. 07. 2005 zmluvu č. SORO/JPD3-39/2004 o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s odkazom na ust. § 269 ods. 2 Obch. zák. a § 20 ods. 2 zák. č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách, v preambule ktorej dohodli, že zmluvu je potrebné interpretovať a posudzovať so zreteľom a v nadväznosti na tam konkrétne uvedené nariadenia R. a K., ktoré sa týkajú štrukturálnych fondov, financovania pomoci zo štrukturálnych fondov a pravidiel ich implementácie, ako aj na záväzné predpisy Slovenskej republiky...“.

Ďalej sa tam uvádza, že okresný súd z „listu žalovaného zo dňa 08. 06. 2007 mal preukázané, že v tento deň doručil žalovaný Ministerstvu financií SR ako platobnej jednotke súhrnnú žiadosť o platbu spolu s čiastkovými výkazmi výdavkov projektu za obdobie od 26. 05. 2007 do 08. 06. 2007 a z listu Ministerstva financií SR mal zase preukázané, že táto súhrnná žiadosť bola schválená v celkovej výške zdrojov v sume 3.306.198,70 Sk ku dňu 18. 06. 2007. Konštatoval, že pri posudzovaní veci vychádzal z ustanovení zmluvy a najmä z jej článku VII bod 5, z ktorého vyplýva, že nárok na vyplatenie akejkoľvek platby vznikol žalobcovi až po splnení všetkých podmienok, ktorými sú: podanie úplnej žiadosti o platbu, ďalej, že predmetom žiadosti sú výdavky spĺňajúce všetky podmienky uvedené v článku IV ods. 1 a 2 predmetnej zmluvy, že Ministerstvo financií SR súhrnnú žiadosť

o platbu schválilo a že žalovaný rozhodol o oprávnenosti výdavkov... a keďže žalovaný vyplatil žalovanú istinu dňa 27. 06. 2007, nedostal sa do omeškania, preto žalobu v tejto časti zamietol.

K tvrdeniu žalobcu, že v danom prípade je potrebné jeho nárok vyplývajúci z predmetnej zmluvy posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka a teda podlieha režimu súkromného práva a preto by súd nemal prihliadať na článok VII bod 5 zmluvy uviedol, že toto tvrdenie nemôže obstať z dôvodu, že daný právny vzťah vzhľadom na charakter zmluvy a jej preambulu a najmä na skutočnosť, že žalobcovi sa na základe tejto zmluvy poskytovali nenávratne verejné finančné prostriedky vo výške 100 % z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu projektu, čo zakladá právo žalovaného na priebežnú kontrolu ich oprávnenosti a na stanovenie zmluvnej podmienky, že nárok na vyplatenie príspevku vzniká až schválením príslušného štátneho orgánu. Konštatoval preto, že dojednanie v článku XV bod 5 zmluvy, podľa ktorého sa vzťah medzi zmluvnými stranami riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka, neznamena ešte, že ide o vzťah súkromnoprávny, resp. obchodný záväzkový vzťah, keďže nespadá pod ust. § 261 Obch. zák. V neposlednom rade poukázal na už uvedené interpretačné pravidlá predmetnej zmluvy zakotvené v jej preambule...

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca... V dôvodoch odvolania poukázal na článok 46 ods. 1 a 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 39 Obč. zák. a § 266 ods. 4 Obch. zák., ako i príslušné ustanovenia zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. SORO/JPD3-39/2004 a uviedol, že prvostupňový súd sa stotožnil s výkladom článku VII bod 5 prezentovaným žalovaným, ktorý výklad zbavuje žalobcu práva na súdnu ochranu... Spochybnil tiež záver prvostupňového súdu, že medzi účastníkmi konania nebol založený súkromnoprávny vzťah. Poukázal na článok XV bod 5 zmluvy, ktorý do tejto zmluvy zapracoval sám žalovaný, ktorý zvolil voľbu práva a to Obchodného zákonníka a tak podriadil túto zmluvu pod režim súkromného práva a vyslovil názor, že ani inak urobiť nemohol, pretože žiaden verejnoprávny predpis neupravuje právny režim poskytovania nenávratných finančných prostriedkov. Ďalej vyslovil názor, že základným princípom súkromnoprávneho vzťahu je rovnosť strán a je preto neplatné také zmluvné dojednanie, ktoré rovnosť strán poprie a jednu z týchto strán urobí autoritatívnym posudzovateľom splnenia povinnosti druhou stranou. Z týchto

dôvodov označil článok VII bod 5 zmluvy za odporujúci Občianskemu a Obchodnému zákonníku, ako aj článku 46 Ústavy Slovenskej republiky a preto ho považuje za neplatný.“.

V rozhodnutí krajského súdu sa ďalej uvádza, že „Pokiaľ ide o skutkové zistenia súdom prvého stupňa, tie neboli medzi účastníkmi sporné a ich správnosť nenapadol ani žalobca vo svojom odvolaní, preto odvolací súd z nich vychádzal. Spornou zostala otázka o aký právny vzťah medzi účastníkmi konania ide, teda či je to vzťah súkromnoprávny spravujúci sa ustanoveniami upravujúcimi oblasť súkromného práva založeného na rovnosti strán v záväzkových vzťahoch (napr. Občiansky zákonník, Obchodný zákonník, Zákon o rodine, Zákonník práce a pod.), alebo ide o vzťah založený na báze práva verejného, ktorý sa vyznačuje výlučne aplikáciou kogentných (záväzných) právnych noriem a teda i nerovným postavením účastníkov vyplývajúcich z takéhoto vzťahu. Žalobca pri potrebe aplikácie súkromného práva, teda aplikácie ust. Obchodného zákonníka, poukazoval na zmluvné dojednanie obsiahnuté v článku XV bod 5 uvedenej zmluvy, podľa ktorého sa zmluvné strany dohodli, že zmluvný vzťah založený touto zmluvou, sa bude riadiť počas celej doby trvania záväzkov z nej vyplývajúcich príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách (čiže ako normou súkromného práva – Obchodný zákonník, tak aj normou práva verejného – zákon o rozpočtových pravidlách).

V prejednávanej veci je nepochybné, že záväzkový vzťah medzi účastníkmi konania bol založený Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. SORO/JPD3-39/2004 zo dňa 29. 07. 2005. Akákoľvek zmluva je dvojstranným právnym úkonom, ktorá nadobúda svoju platnosť a účinnosť až súhlasným prejavom vôle zmluvných strán s jej obsahom. Každú zmluvu je potrebné podľa všeobecnej právnej teórie vykladať v kontexte s jej obsahom a nemožno účelovo vytrhať len niektoré jej ustanovenia. Z predmetnej zmluvy je zrejmé, že úmyslom zmluvných strán pri výklade jej obsahu bolo brať zreteľ na komunitárne právo zakotvené v Nariadeniach K. a R., ktorými je Slovenská republika po vstupe do Európskej únie viazaná a ktoré sú uvedené priamo v preambule predmetnej zmluvy a s čím žalobca podpisom zmluvy vyslovil svoj súhlas. Je nepochybné, že tieto normy komunitárneho práva sú normami verejnými. Z tohto dôvodu je nenáležité dovoľávať sa neplatnosti článku VII bod 5 tejto zmluvy, pretože toto ustanovenie vychádza z kogentných ustanovení Nariadení či už K. alebo R. a ide o ustanovenia práva verejného,

dotýkajúceho sa dotknutých osôb, ktorým je i žalobca, ktorý práve z fondov Európskeho spoločenstva čerpá nemalé finančné prostriedky, rovnako i verejné finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Rovnako je nenáležité odvolávať sa na ust. článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky... Zo spisu je zrejmé, že žalobcovi nebola odmietnutá súdna ochrana. Naopak ním uplatnené právo bolo príslušným súdom riadne prejednané, bolo zákonným spôsobom vykonané dokazovanie na preukázanie jeho oprávnenosti a po vyhodnotení takto vykonaného dokazovania bolo o jeho nároku i rozhodnuté. Neobstojí tiež jeho tvrdenie o neplatnosti niektorých článkov zmluvy, najmä článku VII bod 5 a IV bod 1 a 2. Tu sa opätovne žiada zdôrazniť, že podľa tejto zmluvy boli poskytované verejné finančné prostriedky a nie finančné prostriedky súkromnej spoločnosti...

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd dospel k záveru, že prvostupňový súd nielenže na základe vykonaného dokazovania správne zistil skutkový stav veci, ale vec i správne posúdil, preto napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil...“.

Podľa názoru ústavného súdu rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 1 Cob 253/2008 z 12. marca 2009 (v spojení s rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 24 Cb 72/07 zo 4. apríla 2008) obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov na ich výroky o zamietnutí žaloby sťažovateľa a ústavný súd nezistil porušenie ústavnoprocených princípov konania pred týmito súdmi podľa čl. 46 až čl. 50 ústavy.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, predovšetkým ak by všeobecný súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 8/01) alebo ak by v prípade opravných konaní všeobecný súd odmietol opravný prostriedok alebo zastavil o ňom konanie bez toho, aby ho meritórne preskúmal a rozhodol o ňom v spojitosti s napadnutým súdnym rozhodnutím.

V prípade sťažovateľa však nešlo o odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie označených práv, ale o prípad, keď základné právo na súdnu a inú právnu ochranu bolo v celom rozsahu realizované, aj keď nie podľa subjektívnych názorov sťažovateľa. Sťažovateľova nespokojnosť s obsahom rozhodnutí všeobecných súdov nie je dôkazom ich neústavnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecných súdov svojím vlastným.

Ústavný súd tiež nezistil, že by závery všeobecných súdov boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd v takom prípade nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecných súdov. Tvrdenia sťažovateľa preto podľa názoru ústavného súdu sledujú len dosiahnutie zmeny súdneho konania, ktoré skončilo nepriaznivým výsledkom pre neho, čo však nemožno spájať s pojmom základného práva na súdnu ochranu a porušovaním jeho princípov.

Sťažovateľ tiež tvrdí, že krajský súd ako odvolací súd porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože nebral do úvahy jeho tvrdenia a argumentáciu uvedenú v odvolaní.

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu (§ 211 OSP). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia

bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na súdnu ochranu.

Ústavný súd aplikujúc východiská svojej konštantnej judikatúry na napadnuté rozhodnutie krajského súdu konštatuje, že je dostatočne odôvodnené, nevykazuje znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti a je ústavne akceptovateľné. Uvedené platí aj vtedy, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľa uberala iným smerom ako právny názor konajúcich súdov.

Krajský súd rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovateľ síce nesúhlasí, ale rozhodnutie bolo dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať.

Obdobne ústavný súd k tomu poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že postupom a rozhodnutím krajského súdu z 12. marca 2009 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cob 253/2008 nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného článku ústavy, preto jeho sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažovateľ (zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom) porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (byť prítomný na pojednávaní a vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom) vôbec v sťažnosti neodôvodnil a neuviedol ani súvisiace dôkazy, ústavný súd preto v tejto časti jeho sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2009